

ოვერის

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შაბრი

№ 363008 • ტელეფონი № 27

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
ბაზილის დასაბარებლად
და განცხადებითა დასაბუჯდად
წინა მინიჭონ რედაქციის და წერილობით
გაგონებას სთხოვს განცხადების
ფსია განცხადების:
გველბერძენი სტრუქტურა პირველ ნაბრუნად
16 კობ., მგონებულად — 2 კობ.

№ 363008 • ტელეფონი № 27

საკომარსიო კურსები

ქალღმისა და ვაჭებისათვის
(წელი მეფობამეტ)

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომარსიო განათლება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალს, ისე ვაჭებს, და მათი მზადყოფნა გაზარდოს უმჯობესი პირობების დასაბუჯდად მკადნიერად.

სწავლის გათავისუფლების შემდეგ მოწოდებული იქნება: 1) საკომარსიო კურსების წელიწადური საწარმოები; 2) საკომარსიო არათექნიკური, 3) საკომარსიო არათექნიკური, 4) არათექნიკური საწარმოო ნივთები, 5) საკომარსიო მარკეტინგის, 6) საკომარსიო და საბაზრის წესდებისა, 7) მსურველთა და წარსულად დაწესებული 15 სექტემბრისა. ახლად შემოღებული მიღება დაიწყება 1 სექტემბრიდან, ყოველ ღამე დღის 10 საათამდე თერთმეტამდე და საათობრივად 8 საათამდე, კურსების საფარში, სახლი ალექსანდრე ფრანკოვის, № 9, სერაფეისა და მათს ქუჩაზე, აფთაქის ხარჯებით.

პროგრამები და წესები კურსებისა უსასაფრად შეიძლება მიიღოს მსურველმა კურსების სადგომში და ძმთა წიგნიანების სახანო კანტორაში, სიონის ქუჩაზე.

ინტ ქალაქი გარეშე სტუდენტებს, შეუძლიან წერილით მიმართოს კურსების დამმარსებელს, ს. შ. მანუქანის, ტფილისი. (24—12)

პირველი კვირა სამკურნალო ექიმის წავსარდინისა

(კუთხე, ვიზიტისთვის ძველის პირდაპირ)
ავადყოფილი იღებენ ექიმს ყოველ ღამე, კვირა დღეებს გარდა.

დღიანობით:
ბ. ა. წავსარდინისა, 11—12 საათი

სადოქტორი, ვენერული (სიფილისი) და სხვადასხვა ავადყოფილებანი.

გ. მ. ჩიქოვანისა, 9—10 საათი. სწავლებისათვის: თვლისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ა. ბანასანისა—ღილის 11—12 ს. ქალთა სენთ ავადყოფილებს.

ბ. შ. კანაშვილისა, 1—1/2 საათი. შინაგანი და ბავშვებისა.

ვაღატონი

ს ი მ ლ ა

„შეშა, ვასერ მღერი, რასაც მღერიდის ის წლის წინადა! არც ვისა სწევდა, არც სტორი, არც ვის რასა სხვად წილდა; მწუხრი ღებდა, თუ თენდებდა, მზინარ, მღილინებ ტკილიდა... ყრმას ჰგვებარ ავანს მწოლარის, გამზადებულსა ძილიდა. ღმერთი გიქნია მამადა და თავი იმის შევიდა! ან რად ინიღებ? გუნება შენი აიძღვრეს რაზედა? გწადინ, მარნი იტობრებ, გწადინ, წახვალ მთაზედა; არ გერჯის გული, ღამაზო, ფიქრს და არს სხვა და სხვაზედა. მოგშევა?—არას იღარდებ, გაიკვებები მზახვად. ისე მოკვდები, რომ ერთხელ არ დაიხუნო ტანზედა. შენ არ ვადარდებს ქალარს, კაცო რო დაგვთოვნის თახზედა. ერთხელ არ მოგხედია გზის თავის დანაკლულზედა; ერთხელ აროდის არ იტყვი:

„სიყმე მოვალე რისადა?!“
გივალდობა გულ-წყნარად, ფრთა გიქეცია ფრთისადა. არც როდის მადლობა გითქვამ თავის მკვებების ხისდა, მიტომ რომ ყველს ვილად ჰხად, ჰხახვად მისხურად თვისადა. არ გითხოვია: „მიშველე“, შენ არასოდეს ღვთისადა, როგორც ცხვარს მინდვრად უცქერი, ისე გიქვრავ მგლისადა. არ გივალდობ, ბავშვური გუნება არ ავმღვრევა მტერზედა; წითელი გიქვს წუხილი სიძულვილი, სიყვარულზედა. მოვალდობის უღელი არა გდგომია ქვებზედა. არც როდის არ გითქვინია არც სხვის, არც თავის ბედზედა. ან რისგან დაველდობი ვეჭირობ, გული და გონება, არ გივალდობი სიხარული ხარ, არ გივალდობი მონება. სამშობლოს ვერგებ წავართმევს, ვერც სახლ-კარს შევიკლავ; ესეც რომ მოხდეს, შენ მივინც იმდებრე, ვაგვრებდა, და საღმე მოვარდინის ადგილს ხის ტოტზე დავერძებ, უდარდელობის სახანი საათად დავერძებ.

ახალი ამბავი

* კავკასიის შიავარ-მართებელი გენ.-ად. გოლიცი, რომელიც ამ ეპოქაზე ესტუმრის იმყოფება, როგორც ისმის, მოავალ თვის პირველ ნახევარს გასულს კოჯარს დაბრუნდება, სადაც ავგისტოს გასლამდელ დარჩება.

* შ. ნიკოლოზის ეკლესიაში დღეს მწირველი ბრძანდება ყოველდღიური გორის ეპისკოპოსი ლონიანი. მისი მეუფის მიერ ხელდასმულ იქნება დეკანოზად ან. ვე ეკლესიის წინამძღვარი ზღალონი მღვდელი მამა სოლომონ შიშვილი.

* სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის ზედმღვდელი ბანი ალი-აშვილი ამ დღეებში ხელდასმულ იქნება არხიმანდრიტად.

* ტფილისის გუბერნიის სახელმწიფო ქონებათა მმართველის თანამშრომელს პავლე ავსიას მივლი იმ ტყუილის დათვალვების ტფილისის გუბერნიის, რომელიც ვიჯარად აქვს წიღებული სთავადა-ზნაურთა ბანკს.

* მცხეთის ახლად დაარსებულ სატყეო განყოფილების მმართველად დანიშნულ იქნა ტფილისის გუბერნიის სატყეო რევიზორი პ. ს. კუზმინი.

* ალავერდის ეპისკოპოსი, ყოველდღიურად უსამღვდლოდ კირონი, რომელიც

მელიც დღეშეთის მისაზი იყო წასული ბოდავის წმ. გიორგის სახეარის დასავლიურებლად, უკვე დაბრუნდა ტფილისში.

* 22 ივლისის ტფილისის გუბერნიაროს თანამშრომელს კ. კ. სტეფანოვიჩმა შიავარ-მართებელს წარუდგინა განსახილველად ტფილისის ქალაქის გამგეობის მუხამდგომლობა ცხენის რიგის გზის გამოსასყიდელ მოქმედების განგრძობის შესახებ.

* კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებაში, რომელსაც ამ ეპოქაზე მოლაპარაკება აქვს გამართული საზღვარგარეთისა და რუსეთის ფინანსთა სხვადასხვა გვარ სამეურნეო იარაღების გამოსაწვრად, მილია ოდესიდან ტფილისის ფორმის 270 სხვადასხვა სისტემის გუთანი.

* სატახტო ქალაქის ვაჭრები იუწყებიან, რომ 17 ივლისის პეტრებურში მიახვეწეს განსვენებულის ბარონის პ. ნიკოლაის გავაი.

* როგორც ისმის, დღეშეთის მისი უფროსად დანიშნული იქნება თბილისის მისი უფროსი ალექსი-მესხიანი, ხოლო ამ უკანასკნელის ადგილზე—სერო დარაჯია ინსპექტორი თვ. ნ. ზ. ჩოლოყაშვილი.

* ქალაქის გამგეობის განკარგულებით, ამ დღეებში შეუდგებიან კოჯარის აღმართის შეკეთებას.

* ტფილისში არსდება მთავრობის სხვადასხვა დაწესებულებისა და სამმართველოს მოხელეთა და საქან.

უტყველო თვალნი აროდის არ გიბანია ცრემლითა, თუ წლოდია გული დატვირთი არ გიბილინა მკერდითა. სრულიად არ გვირანება მკვლარსა იღვამა მკვდრეთითა. სიყვინძლასა სიკაცობადა ჰქვინი ღილის გუნების დებითა. არ უყვი კათა ვენბანი, არც ის, ზენ რისთვის ვეყვდებითა... ბევრში მოგნატრი და ბერში ვერ მოვიხსენებ ქებითა!

ვაფ-ვაშვილა

ოკრიმე სიტყვა ჩინის ცხრამის ამ პარამინდის გამომცემის

რამდენადც ვერი, ან საზოგადოება დაბალ ხარისხზედ სდგას, მცირე კულტურის მქონე, იმდენად ბოროტ ძალი და გვარ საზოგადოებაში უფრო თვალ-საჩინოა. ამის ვინა სინის, ბოროტება რაღაც უსინდისოდ მტყუნებდა იმგვარებს თავს, თითქმის ამაყობს თვისის ქვენა თვისებებით. რამდენადც ვერი, ან საზოგადოება მაღალ-ხარისხოვანია, იმდენად ბოროტება დარსებნილია და მოქმედება მისი ჩემი, მელურია. ამ მოვლენას კაცო უფრო კარგად დაინახვდა, თუ

დაპყრობებია სტუმენტობის მოძრაობის და ცხოვრების, რადგან სტუმენტობა წარმოადგენს რჩეულ მისწავლად გაზღობისას, რომლის გვესწრება უფრო შედარებით ცხოველი და უნაგაროა. ამ გვესწრება მისწავლას ხშირად იგვე ამისა-მისა-მისწავლად უფრო პირადი ინტერესი და არა საზოგადოებრივი ინტერესი. მომეტებული მოძრაობა ძალი, მაგრამ ყოველივე ეს მიმალულია. ქვენა მისწავლად უფრო ასულდგმულგმებს უმეტესობას, მაგრამ ამ მისწავლად უფროსი უფროსობისა და უფროსობის შეგნებულგმებს თან სირცხვილი დაპყრობა. ეს გარემოება უმცირესს ნაწილს აძლევს მეტს ძალას და მნიშვნებას, რის გამოც მისწავლად ასობდ მართლა პატრიონი და მისწავლად კაცო სანი ათასის კაცის მისწავლად ნებელია. აქაც ცხადად იხატება ბრძობის ხასიათი. თუმცა მომეტებული ნაწილი ახალგაზღობისა უფრო რეგრესიული მიმართულებისა, ანუ არავითარის მიმართულების არ არის, ვინა და საკუთარის ინტერესების ცოდნისა, მაგრამ მიანიც მისდევს ფეხის მისწავლად, რადგან ეს ფეხის მზა უფრო დროის შესაფერია. ამის გამო აქ უფრო ცხადია საზოგადო მისწავლად, საზოგადო ძალი.

სულ სხვა არის საზოგადოება, სადაც შეგრძობიან სხვადასხვა მისწავლის წარმოადგენელი, სხვადასხვა მიმართულების ადამიანები. აქ ძნელი სათქმელია, საითკენ ვიდრე ვიდრე ერთ-გვარად ამოქმედებული შეგრძობული ძალი, თუ საუკეთესო არჩეულ საზოგადოებაში ცალკე კაცებთან მილაპარაკება ვარსებებს, რომ ამ ნორი თუ იმ ნორი მიმართულება უნდა მიიღოს საზოგადოებრივი კაცობა, კენჭით გარდაწყვეტილება, კენჭით გარდაწყვეტილება საქმის გავრცელებს, რადგან მოულოდნელი შედეგი მოსდევს ხშირად კენჭს, მით უფრო გარდაწყვეტილია შეგრძობული გარდაწყვეტილება დაბალ ხარისხოვან საზოგადოებაში. აქ უმეტესობა ქვენა მიმართულების, ესე იგი მართკ პირადი ინტერესის მოსამსახურება და ამისათვის გარდაწყვეტილება იქითკენ ვიდრე ვიდრე, საიდანც ემტება მოსალოდნელი პირადი ინტერესების დაკმაყოფილება და ამ პირადი ინტერესების დაკმაყოფილების დაპირება მიანიც. ამისთანავე აქ უფრო თავგანთავადი ბოროტო მოქმედება, საზოგადო ინტერესების ამოწმად ავადება. ამისთანა საზოგადოებაში კერძო კაცო, ცნობილი უხნეოდ, რომელსაც კიდევცებალისება საზოგადო საქმის დამარ-

ამ საბარლო ქალის და იმის მსგავსი მდგომარეობის ჯეროვანი ყურადღება მიექცეს ვინაიდან ჯერ არს და სულითა ავიდყოფთა ქსენონში მოათავსონ.

* არსდგმა კავკასიის აზრეშუმის სახევე და სავრებ იარაღთა სააქტიონერო საზოგადოება დ. გ. არუნიანიცა იმ აზრეშუმის სახევე და სავრებ იარაღთა გამოსაყენებლად, რომელიც იმყოფება ვანჯის და ქუთაისის გუბერნიებში. ამ საზოგადოეების აარსებას შიშობს ვაქარი დ. გ. არუნიანიც; მის ძირის თანხა უდრის 500,000 მან., რომელიც ვანაწილებულია 2,000 აქციალად.

* ქალაქის გამგეობამ 23 ივლისს განიხილა იმ სიყაღობის საქმე, რომელი ჩაუდგინა დაფინანსების უწყებებში ერთობის ხმისან ქალაქის სამკოხოს, წევრს დამფინანსებლის კომისიისას. (*კავკ.)

* *ტფ. ფ. * პეტრებურგიდან ატყობინებენ, რომ მიწოდ-მოქმედების სამინისტრომ დაადგინა უფროდ დაუროვლენ ამიერ-კავკასიის მეთამბაქეთი საუკეთესო გზის თამაქოს თესლი სათესლად.

* 21 ივლისს ტფილისის ოლქის სასამართლოში ვანჯის საქმე ქუთაისის სეფლისანთა ვანჯისა და ლუკა სხლანდისათა, რომელთაც ვანჯისა და ლუკა ვანჯისანთა მოკვლის განხრახავა. ოლქის სასამართლომ ვანჯისა სხლანდისათა მისაგან ტუსისათა განყოფილებაში დახატა მუხა 1 წლით. სხლო ლუკა სხლანდისათა თავისუფლად.

* ამას წინადა გორის მხრისა ვიღაც სამსა შეაჩვენებულა ბორცო-მომქმელმა ვანჯისა ბორცოვანს მამულის წყლის მაღას დანჯი ვანჯისა მამულისა, რომელიც სოფ. ნადარბაზსკეში ცხოვრობს ცოლთან ერთად სხლანდისათა. ბორცო-მომქმელმა შეეცა ნადარბაზსკეში და წაესა ვანჯისა.

ცხებო, ხანდახან გვირადც ზღებო. უხერო, უღვდა-აზრო ადამიანი მიძინებულს საზოგადოებაში ხშირად წაქვილებს ხელს იმისთანა მოღაწე-საკაცი, რომელიც გულითა და სულითა ემსახურება საზოგადოებას, რომლისათვისაც ადვილად ივიწყებს უპატიურებას-კაცო. ამ გვირადც მოქმედება ბოროტობით აღჭურვილ ადამიანისა და ამ მოქმედების მოთმინა საზოგადოებისათვის ცხადი მაჩვენებელი იმისი, რომ საზოგადოება სრულიად მოუქმადღებელია.

იცნობთ კარგად საზოგადოებისათვის მიმდებარეს კაცს, ჩახედული ხართ იმის გულში, რომელშიაც არავითარი სხივი არ მოიპოვება, თვით დანატრს ჯგჯობით უსაზღვრეს გულს შემზარებელ სინდრის მტერი. იცნობთ ამ გვირადც ადამიანს და კიდევ ამხილებთ... ეს საქმარისია, რომ ბევრისათვის უხად აღებული შეიქნეთ, როდესაც საზოგადოებასაც ვერ შეუძენია თქვენი უნაზარო სამსახური და სიყვარული, იგიც სჯავრობს, პირდაპირს როგორც შეგოვით, ვითომ და არის იმ სახეში მისაღები პირადობა, სადაც გუარტარლობა და დილატობის მაგრა და გულგამს ფეხვი, საზოგადოებას ვერ შეუძენია, რომ სულ სხვა იტრიდო

და ნიუთები და ფუფა, რაც გვიტყვიან უნაზარეს, ამასთან მსგავსად დასტურს სხვადასხვა ცოლქმარ და შემდეგ მიამიძინენ.

* ამ ექვად ტფილისში ამყოფება ცნობადი არტისტის პეტრებურგის თეატრის 31 დასევა, რომელიც მოხდა ტფილისში თვისის დამატეუდას დასით. არტისტს განხრახავა ქვე გამართოს სასახლის თეატრში 4 წარმოადგენს; დასევაში, სხვათა შორის, სუმათაშვილის ხახვ ბაქსის „მეფე თამარე IV“-ს და შექმნიან „ჰამლეტს“ და „ოტელოს“. მთავარ როლებს შეასრულებს თათარ დასევა. პირველად წარმოადგენს დასევა არს.

* 23 ივლისს 1-ლ განყოფილებაში მომარტებულმა მოსამართლემ განხრახავა არტემ უფლანდისათა საქმე, რომელსაც პრედატორად უგარგავს ხორბლის გაყიდვა 19 მისის. მოსამართლემ უფლანდისათა 100 მანეთით დაჯარიმება გარდაუწყვიტა.

* გუმან ჩვენ მოსახლებული გეგონდა იმ ქართველ უმჯობესებელ გარეშობა, რომელიც დაქვანდა გეგონისა სტრატეგება მოსკოვის უსაჯურსტეტში. სტრატეგმა დაქვანდა ამავე უსაჯურსტეტში აჯრუეფი ფარდაშვილისათვის.

* ტფილისის რეინის გზის სადგურის უფროსად იმ დასევაში დანაშაულად ექვანა ხანა განხრახავა გეგონისათვის, რომელიც მოქმედებდა ათავის თანამდებობის დასრულებას.

* კავკასს სწერენ, რომ 17 ივლისს სოფ. საგარეოში ცეცხლმა გაანადგურა ადგილობრივი ეკლესიის მღვდლისა გიორგი ქაქუთაშვილის სახლი და მთელი ქონება-საგადაცხადი და ამათ სრულიად მოუხდა ცხოვრების სასარის მის ცოლსა და ოთხ მცირე წლიან შვილს. უსახლაროდ და უღვანობოდ დარჩენილი იგი ამ ექვად ვარუცხობრძს და იძულებულია ემარის ის, რასაც მის მზობლზემ აწვდიან. გაიჭირებს გამო ავად გაუხდა ცოლი და ორი შვილი; ექვანსეული იმედი დამარე-

ლი დაღვინდები: პირადობას ვერ შეუძენია. იცნობთ ვისმეს ცუდ ცუდად, იცით მისი მანე მიმარაულებო, იცით, რომ საზოგადო საქმეში ემხრობა ეს ადამიანი, ემხრობება მხოლოდ იმისათვის, რომ არეულობა დაპყრობოს, იცით ყოველივე ეს კარგად და თქვენი გული მშფოთავს, ყოველი გულწრფელობის მოკვლევის სიტყვა ამ ადამიანისა გულელებობს; მიიწე თმენთ; მაგრამ როდესაც წაქვილებული ვეზატორის საზღვარს გარდასცლებს, როდესაც შექვანს იმას, რაც გულწრფელობის მოქმედების და შრომის შედეგია, გული აგვრებთ და შეაფერისს ვალსუსსაც ვასცემთ. ამ შემთხვევაში, შეიძლება, იურიდიულად პასუხისმგებელიც ვახდეთ, რადგან იურიდიულ დაღვინდებს არა აქვს იმადიანად ვიზოლი სუბიექტიური მოსახრება. ის უფრო განყენებულის ხასიათისაა. იურიდიულ დაღვინდებს სახეში აქვს უფრო განყენებულო პირადობა და არა პირადობა, რომელიც შეეცავს ადამიანობას და ან ყოველსავე ადამიანურს მოკლებულია. მაგრამ განვითარებული საზოგადოება ვერ დასდებს თავის მსჯავრს ცნობილ მოღვაწეს იმისათვის, რომ შეუთავსოს ადამიანს შეუფერებელს

ბული აქვს საზოგადოების ძველ მოქმედებაზე.

* რადგან ამ ბოლო დღის ტფილისის ბანკში მრავალი საბანკო და ხილველობა შემოაქვს, ამის გამო სასანიტარო-საქურთალო სპეციალურად დადგინა მისცა ქალაქის საბჭოს შემადგენელ გავლენაზე ზედამხედველობა ამ ნაწარმოებთა ავანტიურის შესამოწმებლად.

* ტფილისის პოლიციის თანამდებობებზემ წინადადება მისცა ყველა მოქალაქე: ყველა ის ნაწილის ზედამხედველი, რომელიც სამსახურში არ გამოცხადდებიან და ავადმყოფობის მიმოძიებენ, მეტრნალს შეამოწმებინეთ.

* ვაქის ნაჯარბოვის 18 წლის მოსახლემ დაეშვა დანიტ ცხენის მისის 15 წლის ბავშვი ივ. ისპიოვი. და შეეცა მისი მისი საავადმყოფოში წაიყვინეს, სადაც მეტრნალმა ტროლობა საშიშროის, იცოდ.

* ქალაქის გამგეობამ წინადადება მისცა უფროსს სავაჭრო სამეურნეო ზედამხედველს შეეცათ და შეამოწმოს ქალაქის სასურველ ბაზრებში.

* 1-ლ იანვრიდან 18 ივლისამდე ქუთაისის შემოსულა სულ 158,399 მ. და 84 კ., ამ ფულში ქალაქის სასახლედან შემოსულა 29,716 მ. და 87 კ. ცხენის გარდასახლად—28,875 მ. და 14 კ., ზოლიცოლთა ქუდის ნიშნების—1,787 მ. 70 კ., ვერის ხილსა—6,533 მ. და 88 კ., მავკაიანის ხილსა—4,058 მ. და 27 კ., ქალაქის ბაზრის სასურველად—7,258 მ., ქალაქის სასურველად—4,162 მ. და 12 კ., ტრაქტორების გარდასახლად—3,888 მ. 54 კ., ბავების—1,109 მ. და 18 კ., ვანჯის დაფინანსების გარდასახლად დროზედ შეტრიალობისათვის—7,034 მ. და 51 კ., ქალაქის წყლის მიღებად—88,593 მ. და ქალაქის ნებისა—140 მ. და 56 კ.

წერილი სოხუმზედ

ქალაქის მოურავად გუბერნატორის მიერ დანიშნული ავარიკის პატრიონი ბ.ნი ბერესნი, უკვე შეუძლებლობაში დადგინდა პოლიციისაგან საქმეების მიღებას. იგი ჩქარა დანიშნავს საბჭოს კრებას ქალაქის გამგეობის მოსამსახურეთათვის ჯამაგირების სანიშნავად.

კრიტიკისათვის საკადრისი პასუხი გაცევა. ჩვენის აზრით, შეგნებულს საზოგადოებაში ვერც ვაპყრავს ვინმე ვინმე დარა ასე თანამად შეეტკოს იქმლასაც კაცს, რომლის დავაწილს ადგილსათვის ცხადია. ჩვენში ეს საქმე იქმლის მიდის, რომ ვაზეთიც ვამონდა იმისთანა, რომ დაუტყრებს ადვილად კორკანას, რომელიც მხად არის სიტყვად მიკარას თვით ქრისტე, თუ-კი რამე პირადი ინტერესი აქვს, ამ გვირადც იყო ბ.ნი გრიგოლ ველსკის შესახებ დაბეჭდილი კორკანონდენტია ამ წლის „კავშირში“. თითქოს გვიხრან რამეხომე მოლაწვევებელ ცუდს ვაგვიგონოთ და ვაზეთიც სჭარბებს, იმის და ვაზურგულად, მართალია თუ ტყუილი კორკანონდენტის მონაკონს, ვამოცხადოს აუფერე იგი მიწერილი. ჩვენ ისე ვაუფერე ვით იცნობთ ჩვენს მოლაწვევებს, რომ დიდი დროც არ დასკრებდა ვაზეთს მალე ვაგვიგონოთ იურიდიული წესობა, ისედაც ვამოვადებულა ჩვენის საზოგადოების წარმომადგენელთა უფრობობა, ისედაც ატყუებდა ჩვენში შფოთად ჩვენს ვაზეთებში ხშირად ხელს უწყობენ ამ შფოთს. როდესაც ვაგვირებ ჩვენის საზოგადოების წარმომადგენლებს, ვი-

ეს ათი დღეა, აქ საზინელი სიყვარული დიწყო. კარგა ხანია წვიმა არ მოსულა და ღამითაც ნაკლებია წიმი. წელს ზღვებში საბანკოთა კარგა ბლომად არის მოსული ხალხი, მაგრამ ხერხიანი საბანკო-კი არსად არ არის სობუბო, რითაც ძალიან ვაპყრებულა ბანკობა, განსაკუთრებით მანდილონებისათვის, რომლებიც იმდებულენ აზიან ისეთ ღვრილს იმანთ ხალხზე, სადაც უსაქმო ხალხი მოსვენებას არ აძლევს მათ.

ჩვედმეტ ამ თვისის, ადგილობრივ ფოსტა ტელეგრაფის კანტორის ფოსტალიონი—წერილების დამატებელი, სიმ. აბ—ია, ნაკეში და ტრანსამოს შემოკლებული დამატუნდა კანტორაში და ვანჯესად თავისი უფროსს, რომ როდესაც ავარიკის პატრიონს ბ.ნი მაღანას სახელს წერილები მივიტანე და მის მეხალეს ესთხოვე დავეცილი კარგე გავილო, გამოვარდა იგი, გამოვიღევა ხელში წიფი წერილებით სავსე, ვადამივე ჩირკვებში და მე ცემა დამიწყეთო. ადგილობრივ კანტორის უფროსისა ივ ამავე ფიცხლავ ავარიკის ბრალმდებლის ამხანაგს, რომელსაც საქმე პოლიციის გარდაცევა გამოსაძებნადა. როგორც იქ მყოფი იმ წიფი ამტკიცებენ, ფოსტალიონი სულ უმზებოდ ვახდა გამცემებელ მებლის მხებრული. ეს უკანასკნელი იმით მართლებლობს თვით რომ ბატონმა მიმბრანა, არავინ შეეშა ვაგია. საკვარელია ბ.ნი მაღანას ბრძანება: აქამდე ავარიკის პატრიონი თხოვლობდნენ, რომ ჩვენც ისე ვვიზირონ წერილები, როგორც ქალაქში მცხოვრებთა, და ესლო-კი, როცა ფოსტატელეგრაფის უწყებამ ამის ნება დაართო, უბრძანებენ, თუ ვინმე მოვიდეს თვი გაუტყვებთო, თუ პოლიციამ ამ საქმეს ჯეროვანი ყურადღება არ მიაქცია, შენი მტერი, ჩვენ ფოსტალიონებს საქმე და უტყვიდეთ.—

მეტი.

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამავეი)
ს. სახანო, (შორაპნის მხარე).
9 ივლისს აქ საზოგადოარი მკვლელია მიზნად. მიკვლენს წერილი ცოლ-შვილის პატრიონი გლხი მიხილ ქანტურით. ეს საზოგადოარი საქმე ჩაიღინა ამავე სოფლის მკვიდრმა ახ. ნაურმა ბავშული სიმონის ძე ანაშიძემ. მკვლელია მიზნად სულ უბრალო მიზნის გამო. მოკლულს გულეს ქანტურითაც ვეფელის ანაწილის დამოხდის ადგილზედ უსიფი. არს დროებით წყაროს გზა მჭობდა დაღებულა. ამ ბოლოს დღის ამაში შემეწერა საბარლო ზღებს და წყაროს გზაზედ სიარული აღუკაძა, თუმცა იმ გზას გლხი ვერის გზით ვერ ასცდებოდა. ამ საქმე სასამართლომდის მიიტანა. სასამართლომ გლხი გამოართო და სხვა ვაგზზე სიარულის ნება მისცა. ანაწილი ამაშიც სასამართლოს განაჩენს არ დაინანდა და გლხეს ქანტურით მისცა არ აძლევს ავარიკის გზაზედ სიარულის ნებას. ცხრა ივლისს, როდესაც ქანტურით ამ გზით წინ მიდიოდა, ბავშული ამაშიც დაღებდა წინ, სტაცა კისრში ხელი, ამიოლო რეგოლვერო, ჰქარა წინიდან და სასადავლილ დასტარა. დაქრილი მეორე დღეს გარდაიცვალა. მკვლელი ამაშიც შეპატრეს. გამოძიება სწარი მოგებს.

სამთის საომარობა დედათა სძოლის ბაგო. (დასასრული *)

ქანს შემწვობით. ეს ჭეშმარიტება უტყუარ ჭეშმარიტებად ღიადან რუსეთის სახელმწიფო სოფლებს მთავრობამ დასაფუძვლად დაუღრა რუსეთის ენის საფუძვლის საქმეს ანა-რუსთა მადრ. ეს ასევე უნდა ყოფილიყო. თვით მისთვისაც ჩვენმა იესო ქრისტემ თავის მოწაფეებს განჭვავა თავისი დეათარქობის სწავლის საქმეებზედა ყოველთა ერთი შიშის და ამ ზნით მის შემადგომლობით მოკვდებოდა მათ სული წმიდა, რომელმაც მოგვქველეს სხვა-და-სხვა ენაზე დაზარადა ნაწი უნა-ბის. თითოეული ენის ეს ადარებულ ენის ამინარად იესოს მიძღვნილია ამისათვისებულ სამუშაოებად, ანადა, და ამის გამო ამ ენაზე განაბრთა დეათარქობის საქმეებზე, განათარქობის სადა-მართო წერბო, საგვარჯიშო წიგნები, წმიდა მამათა ნაწერებში, ესრედ ქრისტეს მოძღვრება მისცა სასახარო მინა-ტყის ენას განათარქობას, გამოდარე-ბას და უგადე ყოფიას. ტყუილად იგი ანა ჭრბანებს ჩვენი მგონისა ესტრატეგობადა, რომ ქრისტეანობის მი-ღების შემდეგ საქმარქობა:

„ღონთა სწავლის, განათლების წყარო ნათელი შთამოიდგება და განათლად გონება მზე-ლი...“

და შენად, დტკმა, შემუშავდა იგი ივეთა, დასუბი-კი გავტობის იმ დროთა ენა მებრ-იბრთა...

მართლაც, რომ ატკობას დღეს იმ დროთა ენა მოხლად ამ ქართულადა, რომელმაც შეუერთებიათ და შეუერთებიათ სიბრძნე, სიმშენებარე, სული და გული მუდგის ქართლას ენისა, საიდადღე მისის ფორმებისა და მისი მომხილვა-კი თავისებურება... მართლ-მადღა-ღობითი გველვის იმით განსხვავდება სხვა გველვისათვის, რომ იგი მიფრ-ველბას უწეს თათრულს ენას, რომ-ღელბას უნდა ეკუთვნოდეს ეს ენა, განსხვავდეს, თუ განათარქობას, მდარს, თუ უფლებას... ამის ატკ-ობის მიხედვითა ეს რუსეთის მართლ-მა-დიდებლობათა გველვისა მებრ ტნო-ბიდას სწავლებს ზიწულ დაწესებუ-ბენად, განათარქობას ამ ანადა, რომ-ღელბას ბავშვის უნდა ავიდა, შეგე-

ვატბარობა. მეტად ავთამყოფი ბრმა თამოყვარობით ქართველი, რის გამოც ჩვენში ნამდვილი საზო-გადობა ვერ შეუძლია. ავადმყოფი თამოყვარება მიზე-ზი, რომ ჩვენში უფრო მხედავთ ამა თუ იმ კაცს, რომელიც ცდილობს იზინოს როგორც თავი საქმეში, მაგრამ საზოგადოების კი ვერა მხე-დავ. საზოგადობა ჩვენი არ არის დამყარებული მუდგისა და შეურყე-ველს საფუძველზედ. ცხილი, საზო-გადობის შესადგენად საკმარისი არა ყოფილა, რომ იმისი შეზღვე-ნენდ მხოლოდ ეკრძო თამოყვა-რობით სასურველი იყვნენ. ეკრძო ადა-მინან სთვლიან სოციალოგურ ერ-თულად, რომელიც თავისდა თავად არას ჰპირნავს, ისე თვისება იგი სა-ზოგადოების და იკარება მისს მო-არგვში. მაგრამ ეს ხდება მხოლოდ იმისთან საზოგადოებაში, რომლის წევრებს, საკუთარი ინტერესების ვარდა, თვალსაჩინო საზოგადობრი-ვი ინტერესებიც აქვთ. ცხილია, შე-ზღუდული პირად ინტერესი ჩრები ეკრძო ინტერესებად, საზოგადო ინ-ტერესი კი ერთდებ, იზრდება და მისს სულიერს ცხოვრებას თვალსა-ჩინოდ ჰხდის იქ, სადაც მხოლოდ გაზვიადებული, ავადმყოფი თამოყ-

ბულად, არს თუთაუშურად შეათავი-ბინოს, შეკავრის რუსული ენა... ამის გამო თითოეულს სახელმწიფო სოფლ-ში მოხდებოდა ენაზე სწავლებას სწა-ვლების საქმე ზარეულს წელს, ამ ენა-ზედა თათრებს ბავშვები საღმრთო სუფლას, ანაგონისა, გლობას, ამ ენის საფუძვლის სწავლებას რუსულს ენას. ეს ჭეშმარიტება არას უარყოფილი რუსე-თის სამინისტრო სოფლებში. ამის გამო მასწავლებლებს შეგებულად ესით-განებდა სოფლებს და უმბრდა, თამბაშე იმეორდენ ბავშვის. განსაკუ-თრებით მოსწონიან სოფლებში ართმე-ტრების სწავლება. ამ საგნის სწავლებას ქნა ეკატერინე დამიტრის ასული მა-სხათასა, რომელსაც დამად და საფუ-ძვლანად აქვს მეთვალსაფი იგი. მო-სწავლებებს იგი საფუძვლანად იხანს სწავლებაც, რომ ასეთი რიანს იხანს-კეობ უნდა ჩიავდოდ იქმნის თითოე-ული სასულიერო სასწავლებლისათვის. ი-გი, ქნ ეკატერინე მასხათას ერთგუ-ლებას და მუყითობას ართმეტივის სწა-ვლების მიმართ უნდა დგებდეს დამისა. საგველსო გლობას სოფლებში ასწა-ვლებს ქნა ქეთევანე ჭჭიბანიძის, რომ-ღელბაც ტუფილის სუბანტო დღესთა სასწავლებელში დანათავსა გურის 1897 წელს. ირის წლის განხორცილება მის საგველსო გლობას სწავლებას საქმეს სა-სურველს ნადაგებულ დაუმყარებთ. ქნს თქმობისათვის ეტკობას ამ საგნის ხი-ვერული, რომელსაც ის დამად გან-სწავლებდა; — ის მთავდა თვისის არ-სებით, სულიერ და გულით ემდგეს საგნის სწავლებას და ამის ატკ-ობა ეტკობას და წამოტყდა სახელმწიფო გლობას მოსწავლეთაგან ცოდნის... ის ყოველ-გვრამ უწეს დღეს აგლობებს მოსწა-ვლებს სიმთავროს ტარებაში... ქნა თქმობისათვის ქართულ გლობას კარ-ბულანთ გლობაზე დასწავლის... რუ-სეთის ენის მასწავლებლად სოფლებში თამარ ფელაგინიძისა ქალა, რომ-ღელბაც ეტკობას საგნის საფუძველ-სანად ცოდნას, მუყითობას და შრომის მოყვარებას. ის მასწავლებს სოფლებში ამ წელის ანაგრადგან და ამ მოკლე დროს განხორცილება ბურია რომ ეტკობება,

ვარობაა, სადაც მხოლოდ თავისი თავის ცნობაა, სხვისი კი უარყოფა, იქ ის საზოგადოებრივი ინტერესები არ მოიპოვება, რომლებიც უნდა შე-დგინდეს საზოგადოება და მისი მის-წრაფება. ეს არის უმთავრესი მიზეზი, რომ ჩვენში ჯერ-ჯერობით შეგნე-ბული საზოგადოება არ არსე-ბობს. ვთქვით, რამდენიმე კაცმა განიზ-რება საზოგადოებისათვის რამე—სა-სარგებლო საქმე ამ საქმისათვის არ ჰყოფიან არც ფულს, არც მხერო-ბას. მაშინვე განდევნიან მატლები თამოყვარებით ავადმყოფი, რომ-ღელბაც არავითარი ხარჯი არ გაუ-წევიათ არც კონებრივი და არც მხერო-ბრივი, და მხოლოდ ერთი სამარცხი-ბო თვისება აქვთ: გათთავებულს დაზარადას და სხვისის მოქმედების განკიცხვის სურვილი. რისინის ხშირ გიწველებს მოქმედების, სთესვენ შეშობას და ვას უბნენ იმას, ვინც საქმეს საკუთლოდ გულწრფელად მონაღმებულა. ზოგნი, თუ თავის თვის სასარგებლოდ დანახვენ, კო-დას დასტობენ საქმეში საქმეს მოწინააღმდეგე ენებრიბად, იმთ, რომელთა სურვილი ჩვენს განადგუ-რებაა, ანაგონის მოქმედების უმთავ-რესი მიზეზი ის არის, რომ ავადმყო-

ფი ქნა ფელაგინიძისა დანდას ამ სოფლებში, რუსეთის სწავლებას სასურ-ველს ნადაგებულ დასამყარებს... ქარ-თული ეს მასწავლებლად სოფლებში დიდო შეიქმნა ქალა, რომელსაც ერთ-გვლებს საქმის მიმართ არ დაუგედა. სხვა საგნების შესახებ ვიტყვოდოდ რამეს, მაგრამ უმთავრესად ჩვენს წე-რდი გავტყვად... სოფლა ითხვლას-სიანს, აქვს დღესთა განსწავლის ზო-რეულ თვისის კლასის ზოგრამში, — და სამი მოსამზადებელი კლასი... სო-ფლებში მშენებრად ასწავლიან, ასე რომ ამ მრბავ ის სხვა სასწავლებლებს არ ჩამოყვარდება... სოფლად სახელად უგე-რამდენიმე დამისხურა; იქ სწავლებას უშეტეს ნაწილად თავდა-ზარაობა ქა-ლებში... კითლო ზნეობა, კი კოდნა, ხელ-საქმე, ჯანსრთობა—ას ამ სოფლის უმთავრესი მტრება... რუსე-ლს და ქართლს ენებსაც საფუძველ-სანად ამისათვის. ეველ ამ საგნო სა-ხელმწიფო ანადას, რომ სულ მიკვლავ-ჭრთვებებს თავისი ქალა ამ სოფ-ლებში ატკობდენ მოსწავლეს საკუთლო გავლენის ქვეშ. სასოფლო სხბუნის წევრად და სამეურნეო ნაწილს გამ-ტვად ამ სოფლებში ბნი დე. ანდაზა-ნის, ხანაზანდარა საქართველოს სინა-დღეურ ქართველს... რამდენი სინა-ბი ამ უნაგრო მოღვაწე შრომობს ამ სოფლის საკუთლოდ უსსოფლ-დავ. ბნი ანდაზანა სოფლის მოს-წავლავ ქალბის გამოდგენ დაქვეით და თვითვე მოსწავლეთას ადებდა გამო-ცხებაში. გამოცხადებ კომისიის თავი-მთავრად რეკტორბას სემინარიისმ არ-სამინისტროს ჭჭიბანიძის მიმართ გა-მოდგენა განთავსებას შემდეგ სოფლის მეურნეობის, მასწავლებლებს ქალბს და მოსწავლეთას მოკლე სიტყვით, რომ-ღელბაც ადინება თათრის კეთყოფილება სოფლის მდგომარეობას შეტეობას მებრ გამოწვეული, და უნდა მასწა-ვლებებს—გაუმადრონ მოსწავლეთას რთულს „შემა დეათს“, ეს საფუძვე-ლად საფუძველს განხორცილებას, და მოს-წავლეთას—კომარხობად მასწა-ვლებულად და თამბაშად მიივდებენ იმთ რჩევა დარეგებს, ანაგრადგენ

ფი თამოყვარობა გვაქვს და ის გვა-ტანს ძალას მხოლოდ ჩვენის თავის თავისათვის ვიფქროთ, შეგწროთ თვითვე ჩვენს თამოყვარობას, თუნდაც ამას შედეგად საზოგადოების, ერისა და ყოველისავე ეროვნულის განადგურება მოჰყვებოდეს. როდენ-დაც კერძო კაცთა ამ გვარი მისწრა-ფება მტრებს, არ არსებობს, სხვა-და-შორის, ეროვნურთის პატრიოს-ტემა, მაშინ არ არის არც საზოგად-ობა. ეს მოკლენა არამც თუ შე-საწინგეია ჩვენს საზოგადობრისც ცხოვრებაში, როგორც უნდა იქნებოდა იგი. თამოყვა-რობით ავადმყოფი ეველბან ყოფილან და იქნებოდა კიდევ, მაგ-რამ სადაც ისე არიან გამბავლებუ-ლი, როგორც ჩვენში, იქ ძნელად მოსაღმრთელია საზოგადოების წინა-სვლა. საზოგადოების შესადგე-ნად როლი საქმის, რომ მს-სწავლა— განათლების საქმეობაა ჰქონდეს შეგნებული. ნამდვი-ლი — სწავლა-განათლება ყველას შემადგობელია. ის არის ერთად ერ-თი საგანი გზა კულტურისა, მხო-ლოდ მსწავ. კოდნის სწავლა-განათლება შეგნება ადამიანის გულს და შეუთვისებინება მიიქვის პატ-რისნა, შეგნებული თამოყვარო-

ბიარა ლოცვად და უნარებლად, ქვათ-ხელად ჩვენს ტარება და გალობდენ... და სხვა...
ცხეთის სოფლის ნსხვის გამო უნ-ებლად გტვარას გულში შედგება ფი-ქრმა: გეგბ ას სსსატრა დრო მოვა-დავს, რომელსაც ბუნების წადაში, და-ბუნას და სოფლებში გამართება სს-წავლებლება, და სოფლის შეილება იმედავლებს: ადრ ექმნებანს ქალბების სწავლა-განათლებას დაქვეით და თს-ნაც: უნდალად იტეობს ქალბებრ „გა-ნათლების“ ზოგერთი ნამსწრევა... ის ხვალსიდა და შეზარდა ურჭ-ვითი დეკანდელს კარს... თუ წე-მოიქმედა სსსატრა დროს დადა, მს-სწავლებლებს მოკვლად მოკვლად, მსწავლეთას-ზნეობათ და სსწავლის მსწავლეს სადას სასოფლის აღწრას, თორემ დაქს, საფუძვლად, ჩვენს სასოფლის გვრ გამოდგენ სხვაობათ მტვირვ და მსგე პირიდავას ცხოვრე-ბის დღეს, განათარქობას მოსოფ-ნალებს.

ფიარ

რუსეთი

რუსეთის მეთევზეობის საზოგადო-ბის აზრად აქვს რუსეთის განაპირა ადგილებში დააარსოს მეთევზეობის რამდენიმე სასწავლებელი. საზოგა-დობა უკვე შეუდგა საქარა ფულის შოვნის ამ სასწავლებლების დასაარ-სებლად.
— რუსეთში არსდება ახალი სა-ზოგადობა. საზოგადობის აზრად ექმნება დამარება ალბორინოს ისეთ ქალბს, რომელიც თავისის შრომით ცხოვრობენ. საზოგადობის ნება ექ-მნება აგრეთვე ხელმისაწვდენი კურ-სები გამართოს ხოლმე ქალბისთა ვის სხვა და სხვა საგნებისა და ხე-ლობის შესწავლად. მთავარი სამშე-რებელი საზოგადოებისა პეტერბურ-გში ექმნება, ხოლო პრივიციტში განყოფილებანი. წესდება საზოგადო-ბის უკვე წარედგან დასამტკიცებ-ლიად შინაგან საქმეთა სამინისტროს,

ბა. უამისოდ ზნირად ნაწყოლი-კი, თუ ავადმყოფი თამოყვარობა ამოძარცვს, მენდელი ხდება საზო-გადობისათვის, ეს ყველამ ჩვენის საზოგადობრივად კარგად ვიცით. ის, რომელსაც მარტოდენ წერა-კითხვა უწავლია; ზნირად საკეთე-ვითი საზოგადო მოღვაწე ხდება, არა მსთესავს შოუს, შრომობს თავის და საზოგადობის სასარგებლოდ. ეს ჩვენი ინტელიგენტების შემარც-ხვენილი მოკლენაა.
ჩვენი ავადმყოფი თამოყვარობა, რთული შედგეია ჩვენის წარსულის ცხოვრებისა, ძლიერ საინტერესო ისტორიოსისა და ფსიხოლოგისთ-ვის. გავკლად წარსულში, გავკლი-გხლავ ნებისა და გონების წეს-რი-გინაობა, — ეს საკეთესო სოფლა სა-ზოგადობრივ ცხოვრებისა. ნეტა ვგანძობდეთ მაინც ამ ნაკლულევა-ნად, მაშის მომავალში მაინც შე-საძლოა იქმნებოდა ავადმყოფობა იმის მენდელს თვისების. კიცი მა-შინ ხარ, როდესაც შენთვის ული-მოვრო ადამიანს არა ჰალატობ, რომელსაც ყველამ ჰგარბობენ და შენც კარგად ჰგარბობ, რომ ეს შენთვის უსიამოვნო ადამიანი ღირსია საზოგადო საქმეს სთავაშე-ულდეს, ადამიანთა მსწინ გეტყვის,

— აზრად აქვთ ოდესის სამოსწა-წელო უწყების სამოქლო სო-ლებში შემოიღონ ახლის ენების, სხვა და სხვა ხელისათვის და ფს-ტა ტელეგრაფის საქმის სწავლება. (შ.ტ. მწ.)

— შიდა რუსეთის ზოგერთი ერობათ შუამდგომლობა აღძრეს იმის შესახებ, რომ ერობანი განთავისუ-ფლებული იქმნან იმ საარჯისაგან, რომელსაც გინანებისა და რეალურ სასწავლებლების შესახებად იზიან. ეს ფული, მათის ახართ, უკეთესი იქმნება ახალ საზოგადო სოფლების დაარსებას მიზნადღეს.

— ქ. სარატოვის თვით-მმართვე-ლობის შუამდგომლობა აღძრავს იმის შესახებ, რომ ამ ქალაქში დაა-არსებულ იქმნას პოლიტექნიკური სა-სოფლო მეურნეობის განყოფილებით. თუ შუამდგომლობა შეწყნარებულ იქმნა, ქალაქი პოლიტექნიკის 100 ათას მანეთს ჰპირდება.

— ამა წლის პირველ იანვრიდან, როგორც ვახუტები იუწყებიან, ჰა-ვარუნის ქალაქის მეთევზეობა მს-ჩანსაში დღემ 12 საათის ნაკლად 8 საათის მუშაობა იქნა შემოღებუ-ლი. სასყიდლის მუშებს იგივე ე-ლივეთ, რაც წინად. განსხვავება მხო-ლოდ ის არის, რომ ეტლა მუშები კვირაობათაც რამდენიმე საათს მუ-შაობენ.

— რუსეთის ბალოსანთ, სიტატო ქალაქის ვახუტების სიტყვით, შუამ-დგომლობა აღძრავთ იმის შესახებ, რომ სხვა და სხვა ნიდავის გამოსა-კვლევად დაარსებულ იქმნას ერთი განსაკუთრებული ლაბორატორია. შუამდგომლობა აგრეთვე იმის შე-სახებად, რომ ერთი საზოგადოთო ხე-ნერგე იქმნას დაარსებული სხვა-და-სხვა ძვირფასი ხეხლის გასაშენე-ბლად.

უცხოეთი

ინგლისი. ინგლისის მთავრობას ანა-ჭვარავს თავისი განხორჩავს ტარსაჯა-

როდესაც თვით საზოგადო საქმე გი-იძულებს საკუთარი მტერი-კი დი-ვიყო, თუ ეს შენი მტერი საზოგა-დობისათვის ცოტადანად მაინც მარცხდება. მაგრამ ამ ქმნებისტე-ბამდე ჩვენში ბევრს ვერ მიუწვდენ და თამოყვარობით ავადმყოფნი თხოვლობენ არაღიდასავით თავს თავიანთის უსიამოვნო კაცისათ, თუ-ნდა იცოდენ კიდევ, რომ ეს თავი თათია მთელის საზოგადობისა, შე-ქმნილი სასარგებლო მიმართულები-სა. საყვარელია, ვეძამდე ვიცით, რომ არიან იმისთანა ტრნი, რომელთა წარმომადგენლნი გველსავთ ჰქმე-ნენ ერთმანეთს, მაგრამ საზოგადო-ბის კი ერთმანეთის მტრები ერთ-ლებიან და ძმურად ჰპოქმედებენ. თით-ქმის ასეთია ყველა ერთი, რომელიც ჩვენთან ამ ჩვენს ვარაშე სოფლისმ და ჩვენ კი გულ-უბრყვილოდ ვიფი-რობთ, რომ რასმეს მივადწევთ, რა-სმეს გაგზავნით, მეტადრე დღეს, როდესაც მხოლოდ შეტრებულ მო-ქმედებას შეუძლიან ძალა მოგცეს მონაწილეთა მივილით იმ საზოგა-დო ლხნში, რომელსაც ცხოვრები-სათვის ბრძოლა ჰქვია.

ადის შესახებ. კონსტანტინოპოლის დანის ბანკეტზე...

დღის დროს მიყვრებოდა შორის განსივლია უკან... რიგითი და იპოვინია...

ტეისმცემელ და თანამესაუბრე, გულ მაკარ და სულგებულე. ლასტობიე

წახულა და როდესაც სახლი დაბრუნებულა, კარები...

Table with 4 columns: მდგომარეობა, მდგომარეობა, მდგომარეობა, მდგომარეობა. Includes data for 1899 and 1900.

საფრანგეთი. პრინცი ვიქტორ ნაპოლეონი...

რუსეთის განხორციელება, რომელიც სხვადასხვა...

დღეებში (რუსეთის დღეებში სააგენტოსაგან) 23 ივლისი.

მთელ ხმელთაშუა ზღვით დასავლეთის მხარეში...

საქართველოს ქსოვილები. მწიგნობრის მსახურების...

ბელგია. როგორც ვეფხვი, სხარ ჩვენთან...

დასაქმებულნი. სასწრაფო მისი სხუეუნი...

ბერლინი. მისი წინადადება...

კავშირების ქალაქები. ყაზბეგისა და მამია გურიელის...

საქართველოს სსრ-ის მთავრობის განცხადება...